



De stand van zaken  
in (anti)bontland

# FUR THE RECORD

Het ene na  
het andere  
modehuis  
gaat fur free.  
Maar hoe  
staat het  
écht met de  
alternatieven?  
Journalist  
Susan  
Sjouwerman  
zocht het uit.

— Begin 2018 kocht ik online een nieuwe winterjas. Ik was wat gehaast, want ik zocht vervanging voor een winterjas die gebreken vertoonde en vrij plotseling terug moest naar de winkel. De uitverkoop was al begonnen en ik was bang dat de enige andere jas die aan mijn eisen voldeed snel door iemand anders in haar digitale winkelmandje gedeponneerd zou worden. Toen ik de felbegeerde jas eenmaal in bezit had, zag ik het label dat in de voering genaaid was: 100% real coyote fur. Goed, ik zou mij die winter dus hullen in een jas met bontkraag waarvoor een coyote bruto van de Canadese prairie was verwijderd. Misschien was het omdat coyotes niet zo aaibaar zijn, misschien omdat de jas verder perfect bleek; ik kon in elk geval met mijn fout leven. Twee jaar later is er een hoop veranderd. Het ene na het andere designermerk stopt met de verkoop van bont, van Gucci en Chanel tot Versace en Victoria Beckham. De meest recente stellingnemer is Prada. Het modehuis zegt dat het zich heeft gecommitteerd aan innovatie en maatschappelijk verantwoord ondernemen. "Het beleid om niet langer bont te gebruiken, is een uitbreiding van die betrokkenheid," aldus Miuccia Prada. Ook het merk waarvan ik mijn winterjas met bontkraag kocht, is om: Michael Kors is sinds 2019 bontvrij.

TEKST / SUSAN SJOUWERMAN



## Horrorverhalen uit China

In Nederland ligt de bontindustrie al langer onder vuur. In 2012 nam de Tweede Kamer een wet aan die het houden van nertsen vanaf 1 januari 2024 verbiedt. Nertsbont is een van de bekendste bontsoorten. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek zijn er in Nederland nog honderddertig bedrijven die nertsen fokken, maar dat aantal neemt snel af. Vossen- en chinchillafokkerijen waren al verboden. Over een paar jaar wordt er dus geen Nederlands bont meer geproduceerd. Dierenbeschermingsorganisatie Bont voor Dieren, onderdeel van de wereldwijde Fur Free Alliance, is logischerwijs blij met het verbod. Toch richtte de organisatie onlangs het Meldpunt Nertsenfokkerij en Transport op. "Misstanden geven wij door aan de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. De afgelopen jaren is gebleken dat nertsenhouders regelmatig de regels overtreden, bijvoorbeeld door illegaal te veel nertsen te houden. En omdat het een aflopende zaak is in Nederland, investeren sommige bedrijven niet meer in het dierenwelzijn," zegt directeur Natalie Wanga.

Furlab, het innovatiecentrum van het Nederlands Bont Instituut, ziet de afbouw van de bontproductie in ons land met lede ogen aan. Naar eigen zeggen niet alleen

Wie in de krochten van het internet duikt, leest horrorverhalen over de Chinese bontindustrie. Zo zouden dieren anaal geëlectrocuteerd of levend gevild worden. Voor hun dood zouden de dieren met grote aantallen in kleine kooitjes zitten. Is het dan niet beter om de bontproductie in Nederland te houden, waar een keurmerk bestaat en overheidscontrole is? "In de Chinese bontindustrie worden dieren onder zeer slechte omstandigheden gehouden," beaamt Wanga. "Maar uit onderzoek van de Fur Free Alliance naar pelsdierhouderijen in Scandinavië blijkt dat de problemen met dierenwelzijn hier in Europa soms niet veel verschillen van die in China. Zo werden er dieren gevonden met etterende wonden en ernstig overgewicht."

## De LVMH-afweging

Wereldwijd draaide de bontindustrie in 2018 een omzet van 30 miljard dollar. Dat is minder dan een paar jaar eerder; in 2014 lag de omzet nog op 38 miljard dollar. De beweging van modehuizen richting bontvrije collecties heeft zijn weerslag op de industrie. Uit onderzoek van Furlab bleek dat in 2011 zo'n een op de drie winkels in Nederland één of meer bontproducten verkocht. "Dat zal nu minder zijn," zegt Haarman. Want niet alleen designermerken zwoeren bont af. Ook de

# NEPBONT IS SLECHT AFBREEK- BAAR, EN DE MICROVEZELS ZIJN SCHADELIJK VOOR DE NATUUR

omdat het de sector economisch raakt en er straks geen bont van Nederlandse bedrijven meer is om mee te werken. Woordvoerder Ron Haarman geeft aan dat in China ook steeds meer pelsdieren worden gehouden. China is al de grootste producent van eindproducten met bont, onder andere wat betreft het in elkaar zetten van bontjassen in fabrieken. "En daar zijn de standaarden voor dierenwelzijn anders dan hier. Wij hebben Furmark, een keurmerk dat bont alleen krijgt als het voldoet aan eisen die wij stellen over dierenwelzijn. Ook Canada en de Verenigde Staten doen daaraan mee. China niet."

Bijenkorf, Zalando en Wehkamp verkopen geen bont meer. Maar er zijn ook groei-markten. De vraag naar bont is in China het grootst en neemt daar het snelst toe, omdat er sprake is van een groeiende elite én een groeiende middenklasse die het geld heeft om luxeproducten te kopen. Ook in Rusland en Turkije neemt de verkoop van bont toe. Dat speelt ongetwijfeld mee bij de afweging die het grootste modeconglomeraat ter wereld maakt: LVMH (onder andere eigenaar van Louis Vuitton, Christian Dior en Fendi) verkoopt tot op heden bontproducten. Toch kunnen de groeiemarkten niet voorkomen →



dat de omzet van de bontindustrie onder de streep afneemt. Tegelijkertijd lijkt de verkoop van nepbont toe te nemen. Er zijn weinig cijfers, maar volgens vakblad *The Business of Fashion* groeide de markt voor faux fur tussen 2012 en 2016 in de Verenigde Staten met 2%. Marktonderzoekers voorspellen dat de groei tot 2023 op 19% procent per jaar kan uitkomen. Er zou dan voor zo'n 130 miljoen dollar per jaar aan nepbont worden verkocht – een schijntje vergeleken bij de miljarden die in het echte bont omgaan.

## Milieu vs dieren

Voor het dierenwelzijn is de opkomst van faux fur goed nieuws. Maar nepbont heeft ook een problematische kant. Het is niet zo duurzaam. "Imitatiebont is gemaakt van synthetisch materiaal, dus op oliebasis. Het is slecht afbreekbaar en scheidt microvezels af, die schadelijk zijn voor de natuur," zegt Haarman. "Wij noemen het niet voor niets chemisch bont." Wang, van Bont voor Dieren, beaamt dat nepbont in de huidige vorm geen ideaal alternatief is. Ze wijst erop dat de productie van echt bont ook milieu-

milieuvriendelijker alternatieven te vinden voor imitatiebont. Zo is Gucci bezig om biologische varianten van nepbont te ontwikkelen. 'Kweekbont', uit een laboratorium, kan straks werkelijkheid zijn. Zo ver is het nog niet. En vooralsnog dragen Prada en anderen het containerbegrip 'maatschappelijk verantwoord ondernemen' aan als reden om te stoppen met bont. Zowel dierenwelzijn als duurzaamheid zijn daar onderdeel van. Zeker nu er een domino-effect ontstaan is van bedrijven die geen bont meer willen verkopen, kun je je als consument nagedacht over het voorrang verlenen aan het ene onderdeel (dierenwelzijn) boven het andere (duurzaamheid). Ook roept het de vraag op of het voor sommige modehuizen meer om goede pr draait dan om ethiek. "Ik denk allebei," zegt Wang. "Veel bedrijven hebben goede wil. Ze zeggen: 'Oké, bont is dierenvriendelijk en er zijn alternatieven.' Tegelijkertijd verwachten jongere klanten van deze bedrijven dat zij maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dus ja, zo'n stap is ook goed voor hun imago."

## DE VRAAG RIJST OF HET VOOR SOMMIGE MODEHUIZEN MEER OM GOEDE PR DRAAIT DAN OM ETHIEK

schade oplevert. "Bont is milieuvriendelijk. De industrie wil je laten geloven dat nepbont veel slechter is dan echt bont, maar dat is niet zo. Voor het produceren van een kilo bont zijn veel meer grondstoffen nodig dan voor de meeste andere textielsoorten, zoals voeding voor de dieren. Bont is zeker geen duurzaam product."

Beide belangenorganisaties schermen met onderzoek en argumenten. Dat maakt het lastig om te bepalen welk bont nou beter is voor het milieu. Vaststaat wel dat voor nepbont geen dieren hoeven te sterven. Feit is ook dat echt bont een lange levensduur heeft. Wie er goed voor zorgt, kan het zeker 25 jaar dragen. De keuze voor nep of echt wordt in de toekomst mogelijk makkelijker. Verschillende grote modebedrijven proberen

Vaststellen of een modehuis écht wil strijden tegen dierenleed of simpelweg meelift op een maatschappelijke trend, is haast onmogelijk. Ik kan eigenlijk alleen naar mezelf kijken: hoe sta ik tegenover het kopen en dragen van bont? Omdat ik erg bezig ben met duurzame mode en daarom de levensduur van mijn kleding en accessoires sterk laat meewegen in mijn aankoopbeslissing, vind ik het geen makkelijk vraagstuk. Voorlopig kies ik een middenweg: nieuwe items met bont koop ik niet, maar mijn winterjas blijf ik dragen. Ook sta ik niet negatief tegenover het aanschaffen van bont in tweedehandswinkels. Ik wil niet dat er nog dieren sterven voor mijn garderobe. Maar het zou van weinig respect getuigen voor milieu én dier als ik bestaande bontproducten zou laten verstoffen. **G**

